

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü

AİLE VE TÜKETİCİ BİLİMLERİ ALANI
AİLE VE ÇOCUK
KURS PROGRAMI

Ankara, 2017

İÇİNDEKİLER

PROGRAMIN ADI	1
PROGRAMIN DAYANAĞI	1
PROGRAMA GİRİŞ KOŞULLARI	1
EĞİTİMCİLERİN NİTELİĞİ	1
PROGRAMIN AMAÇLARI	1
PROGRAMIN UYGULANMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR	2
PROGRAM SÜRESİ VE İÇERİĞİ	3
ÖLÇME DEĞERLENDİRMEYLE İLE İLGİLİ ESASLAR	8
PROGRAMIN UYGULANMASINDA KULLANILACAK ÖĞRETİM ARAÇ-GEREÇLERİ	8
BELGELENDİRME	8

PROGRAMIN ADI

Aile ve Çocuk

PROGRAMIN DAYANAĞI

1. 24.06.1973 tarihli ve 14574 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu
2. Talim ve Terbiye Kurulunun 20.04.2016 tarih ve 19 sayılı kararı ile kabul edilen, Yaygın Eğitim Kurumları Çerçeve Kurs Programı
3. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2014 tarih ve 51 sayılı kararı ile 'Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinin Anadolu Meslek ve Anadolu Teknik Programlarının 10 Alan 26 Dalına Ait Çerçeve Öğretim Programları ile 42 Alan 178 Dala Ait Uygulanacak Çerçeve Öğretim Programlarına Dair Açıklamalar

PROGRAMA GİRİŞ KOŞULLARI

1. Okuryazar olmak,
2. 13 yaşını tamamlamış olmak.

EĞİTİMCİLERİN NİTELİĞİ

Program eğitimcileri aşağıdaki öncelik sırasına göre belirlenir:

1. Talim ve Terbiye Kurulunca yayınlanan Öğretmenlik Alanları, Atama ve Ders Okutma Esaslarına göre atanan, çocuk gelişimi ve eğitimi alanı ve aile ve tüketici bilimleri meslek alanları öğretmenleri görev almalıdır.
2. Programın uygulanmasında gerektiğinde Talim ve Terbiye Kurulunca yayınlanan Öğretmenlik Alanları, Atama ve Ders Okutma Esaslarına göre çocuk gelişimi ve eğitimi ve aile ve tüketici bilimleri alanlarında atamaya esas lisans programlarından mezun olup öğretmenlik formasyonuna sahip olanlardan yararlanılabilir.

PROGRAMIN AMAÇLARI

Kurs bitiminde kursiyere;

1. Aile olma İlkeleri,
2. Aile planlamasının önemi ve aile planlaması yöntemleri,
3. Çocuk ve gencin gelişimsel özellikleri
4. Toplumsal düzen,
5. Anayasal hak ve sorumluluklara ilişkin bilgi ve becerilerin kazandırılması amaçlanmaktadır.

PROGRAMIN UYGULANMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

Aile ve Çocuk kursu aşağıda belirtilen hususlar çerçevesinde uygulanmalıdır:

1. Kurs programı ile bireylere çocuk ve aile ilişkileri, aile planlaması, çocuk ve gencin gelişimsel özelliklerine ile ilgili temel bilgi ve becerileri kazanması, yeniliğe ve değişime uyum sağlaması, hedeflenmiştir.
2. Kurs Programı, Milli Eğitim Bakanlığında görevli uzman, alan öğretmenleri ve alan uzmanları ile iş birliği içinde hazırlanmıştır.
3. Program, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı eğitim kurumlarında veya diğer kurumlarca açılan ve eğitim-öğretime uygun ortamlarda uygulanır.
4. Çocuk ve aile kurs programının amaçları ve içeriği yoluyla kursa katılan bireylere aşağıdaki tabloda verilen değerlerin kazandırılması ve geliştirilmesi hedeflenmiştir:

Değerler
Sabır
Sorumluluk
Saygı
Hoşgörü
Nezaket
Duyarlılık

5. Programın uygulanmasında buluş, sunuş ve araştırma yoluyla öğretim yaklaşımlarından uygun olanları ve grupla öğretim yöntem ve teknikleri uygulanmalıdır.
6. Programın uygulanmasında hayat boyu rehberlik hizmeti sunan eğiticiler, kursiyerlerin kişisel ve mesleki nedenlerle yeterliliklerinin değişmesi ve gelişmesine katkıda bulunacak bir rehber niteliğinde olmalıdır.
7. Program süresince kursiyerlere program içeriğinin öğretilmesi için ihtiyaç duyduğu araç, gereç ve malzemeler temin edilmeli, donanımlar sağlanmalı ve gerektiğinde bilgisayar destekli öğretim faaliyetlerinden (slaytlar, akıllı tahtalar) faydalanılmalıdır.
8. Program süresince bireylerin merak uyandırma ve planlama, araştırma ve keşfetme, çözümlenme ve derinleştirme, paylaşma ve yaşantıya uygulama etkinliklerini gerçekleştirmeleri sağlanarak bireyin öğrenmeye etkin katılımı desteklenmelidir.
9. Kurs dışında bireylerin öğrendiklerini pekiştirmek için kendi kendine öğrenme faaliyetleri yapması teşvik edilmelidir.
10. Program sonunda bireyin çocuk ve aile kurs düzeyinin ölçülmesi için değerlendirme yapılmalıdır.

PROGRAM SÜRESİ VE İÇERİĞİ

Kurs programının süresi; günde en fazla 8 ders saati uygulanacak şekilde toplam **240** ders saatidir. Sürelerin konulara göre dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

KONULAR	SÜRE
Aile Olma	48
Aile Planlamasının Tanımı, Önemi, Sebepleri	16
Aile Planlaması Yöntemleri	16
Gelişim, Gelişim Dönemleri ve Özellikleri	40
Temel İhtiyaçlar	12
Psikososyal ihtiyaçlar	12
Toplumda Çocuk Ve Gencin Ruh Sağlığını Etkileyen Faktörler	16
Toplumsal Düzen	40
Anayasal Hak ve Sorumluluklar	40
TOPLAM	240

İÇERİK

1. Aile Olma

1.1.Karşı Cinsle Arkadaşlık İlişkisi

- 1.1.1. Evlilik öncesi arkadaşlık.
- 1.1.2. Evlilik öncesi arkadaşlığın eş seçimine etkisi.
- 1.1.3. Evlilik öncesi arkadaşlık ilkeleri ve önemi.
- 1.1.4. Evlilik öncesi arkadaşlıkta gözlem ve tartışma konuları.

1.2. Evlilikte Eş Seçme

- 1.2.1. Eş Seçme kuramları.
- 1.2.2. Ülkemizdeki eş seçimi yaklaşımları.
 - 1.2.2.1. Geleneksel eş seçme yaklaşımı
 - 1.2.2.2. Tanışıp anlaşarak evlenme yaklaşımı.
- 1.2.3. Eş seçiminde dikkat edilecek hususlar.
 - 1.2.3.1. Sosyoekonomik farklılıklar.
 - 1.2.3.2. Eğitim düzeyindeki farklılıklar.
 - 1.2.3.3. Din farklılıkları.
 - 1.2.3.4. Ulusal farklılıklar.
 - 1.2.3.5. Yaş farklılıkları.
 - 1.2.3.6. Akraba evlilikleri.
- 1.2.4. Eş Seçiminde İstenmeyen Kişilik Özellikleri.
 - 1.2.4.1. Aşırı bağımlı kişiler.
 - 1.2.4.2. Kararsızlar.
 - 1.2.4.3. Evlilikten korkanlar.
 - 1.2.4.4. Paylaşma duygusundan yoksun kişiler.
 - 1.2.4.5. Aşırı üstünlük isteği olanlar.
 - 1.2.4.6. İşini her şeyden üstün tutan kişiler.
 - 1.2.4.7. Diğer kişiler.
- 1.2.5. Evliliği Geciktiren Kişilik Özellikleri.
 - 1.2.5.1.Aşırı çaba gösteren aceleci tipler.
 - 1.2.5.2.Sürekli reddeden tipler.
 - 1.2.5.3.Evliliğin mesleki başarısına engel olacağına inananlar.
 - 1.2.5.4.Ailelerinin evlilikle ilgili olumsuz tutumuyla karşılaşanlar.
 - 1.2.5.5.Evlilik hakkında olumsuz görüşe sahip olan kişiler.

- 1.2.5.6. Ekonomik sorumluluğu fazla olan kişiler.
- 1.2.5.7. Yüksek eğitim ve ekonomik düzeyde olanakları olanlar.
- 1.2.5.8. Sağlıkla ilgili sorunları olan kişiler.
- 1.2.5.9. Belirli meslek mensuplarını seçmek isteyen kişiler.
- 1.2.5.10. Yaşı ilerlemiş kişiler.
- 1.2.5.11. Geçmişin etkisinden kurtulamayan kişiler.
- 1.2.5.12. Gerçekçi olmayan görüşleri benimseyen kişiler.
- 1.2.5.13. Suçluluk duygusuna kapılan kişiler
- 1.2.6. Evlilik Zamanının Saptanması
 - 1.2.6.1. Kronolojik olgunluk
 - 1.2.6.2. Fiziksel olgunluk
 - 1.2.6.3. Ekonomik olgunluk
 - 1.2.6.4. Töresel olgunluk
 - 1.2.6.5. Sosyal olgunluk
 - 1.2.6.6. Duygusal olgunluk
 - 1.2.6.7. Askerlik durumu
- 1.3. Evlilik Dönemleri
 - 1.3.1. Nişanlılık
 - 1.3.1.1. Nişanlılık döneminin işlevleri
 - 1.3.1.2. Nişanlılık süresi
 - 1.3.2. Evlenme Töreni ve Balayı
 - 1.3.2.1. Evlenmenin yasal yönü
 - 1.3.2.2. Evlenme töreninin planlanması
 - 1.3.2.3. Balayı
 - 1.3.3. Evlilikte Uyum ve Dayanışma
 - 1.3.3.1. Evlilikte uyum
 - 1.3.3.2. Evlilikteki ihtiyaçların uyuma etkisi
 - 1.3.3.3. Evlilikte uyumsuzluk nedenleri
 - 1.3.3.4. Evlilikte dayanışmayı destekleyen faktörler
 - 1.3.3.5. Evlilikte dayanışmayı engelleyen faktörler
 - 1.3.4. Evlilikte Sorun Yaratan Konular
 - 1.3.4.1. Otorite sorunu
 - 1.3.4.2. Ekonomik sorunlar
 - 1.3.4.3. Cinsel sorunlar
 - 1.3.4.4. Akraba sorunları
 - 1.3.4.5. Sorumluluk ve iş bölümü sorunları
 - 1.3.4.6. Sorunların çözümü
 - 1.3.5. Evlilikte Bunalım
 - 1.3.5.1. Evlilikte bunalıma neden olan durumlar
 - 1.3.5.2. Evliliğin çözülme nedenleri
 - 1.3.5.3. Boşanma

2. Aile Planlamasının Tanımı, Önemi;

- 2.1. Aile Planlamasının Tanımı
- 2.2. Aile Planlamasının Önemi
 - 2.2.1. Aile Planlamasının Sosyo-Ekonomik Yönden Önemi
 - 2.2.2. Aile Planlamasının Duygusal Yönden Önemi
 - 2.2.3. Aile Planlamasının Sağlık Açısından Önemi
 - 2.2.4. Aile Planlamasının Tıbbi Açısından Önemi
- 2.3. Aile Planlamasının Nedenleri
 - 2.3.1. Evlenmeden Önce Sağlıkla İlgili Yapılması Gerekenler
 - 2.3.2. Aile Planlamasının Anne Açısından Yararları
 - 2.3.3. Aile Planlamasının Çocuk Sağlığı Açısından Yararları
 - 2.3.4. Aile Planlamasının Toplum Sağlığı Açısından Yararları
 - 2.3.5. Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar (CYBH)
 - 2.3.5.1 CYBH Genel Özellikleri

3. Aile Planlaması Yöntemleri

- 3.1. Etkili Aile Planlaması Yöntemleri
 - 3.1.1. Ağızdan Alınan Kombine Haplar
 - 3.1.2. Mini Haplar
 - 3.1.3. Rahim İçi Haplar (Spiral) (RİA)
 - 3.1.4. Diyafram
 - 3.1.5. Deri Altı Kapsülleri (Norplant, İmplant)
 - 3.1.6. Koruyucu Enjeksiyonlar
 - 3.1.7. Prezervatif (Kaput-Kondom)
 - 3.1.8. Köpüren Tablet ve Fitiller
 - 3.1.9. Sperm Öldürücüler
 - 3.1.10. Kadın ve Erkeklerde Cerrahi Sterilizasyon (Tüplerin Bağlanması)
- 3.2. Etkisi Sınırlı Yöntemler / Geleneksel Yöntemler
 - 3.2.1. Takvim Yöntemi
 - 3.2.2. Geri Çekme
 - 3.2.3. Vajinal Yıkama (Lavaj)
 - 3.2.4. Spermisitler (Sperm Öldürücüler)
 - 3.2.5. Laktasyon (Süt Yapımı-Emzirme)
- 3.3. Aile Planlaması Konusunda Yararlanılabilecek Kurumlar
 - 3.3.1. Aile Planlaması Kurumları
 - 3.3.2. Aile Planlaması Klinikleri

4. Gelişim

- 4.1. Gelişimle İlgili Temel Kavramlar
 - 4.1.1. Büyüme
 - 4.1.2. Olgunlaşma
 - 4.1.3. Öğrenme
 - 4.1.4. Hazır Olma
- 4.2. Gelişim İlkeleri
- 4.3. Gelişim Dönemleri ve Özellikleri
 - 4.3.1. Oral Dönem
 - 4.3.2. Anal Dönem
 - 4.3.3. Fallik Dönem
 - 4.3.4. Gizil (Latent) Dönem
 - 4.3.5. Genital Dönem
 - 4.3.6. Erik Erikson ve İnsanın Sekiz Çağı
 - 4.3.7. Oral-Duyum Dönem (Güven ya da Güvensizlik)
 - 4.3.8. Anal-Kas Dönemi (Özerklik ya da Utanç ve Kararsızlık)
 - 4.3.9. Cinsel Devinsel Dönem (Girişim ya da Suçluluk)
 - 4.3.10. Gizil dönem (Beceri ya da Aşağılık Duygusu)
 - 4.3.11. Erinlik ve Ergenlik Dönemi (Ego Kimliği ya da Rol Kargaşası)
 - 4.3.12. Genç Yetişkinlik Dönemi (Yakın İlişkiler ya da Soyutlama)
 - 4.3.13. Yetişkinlik Dönemi (Üretkenlik ya da Kısırlık)
 - 4.3.14. Olgunluk Dönemi (Ego Bütünleşimi ya da Umutsuzluk)
- 4.4. Bebeklik Dönemi (0- 2 Yaş)
- 4.5. Oyun Çağı (2 -6 Yaş)
- 4.6. Okul Çağı (6- 12 Yaş)
- 4.7. Ergenlik Çağı (12 -21 Yaş)
 - 4.7.1. Erken Ergenlik
 - 4.7.2. Tam Ergenlik
 - 4.7.3. Geç Ergenlik.
- 4.8. Ergenlik Sürecini Etkileyen Faktörler
 - 4.8.1. Hormonlar
 - 4.8.2. İklim ve Coğrafi Koşullar
 - 4.8.3. Kalıtım
 - 4.8.4. Cinsiyet

- 4.8.5. Beslenme
- 4.8.6. Kronik Hastalıklar
- 4.8.7. Gebeliğe İlişkin Faktörler
- 4.9 Ergenlik Çağı Gelişim Özellikleri
 - 4.9.1. Ergenlikte Fiziksel Gelişim
 - 4.9.2. Ergenlikte Bilişsel Gelişim
 - 4.9.3. Ergenlikte Duygusal Gelişim
 - 4.9.4. Ergenlikte Sosyal Gelişim
 - 4.9.5. Ergenlikte Ahlâk Gelişimi
 - 4.9.6. Ergenlikte Cinsel Gelişim
 - 4.9.7. Ergenlik Dönemindeki Kimlik Gelişimi
 - 4.9.8. Ergenlik Döneminin Başlıca Sorunları

5. Temel İhtiyaçlar

- 5.1. Beslenme
 - 5.1.1. Beslenmenin Tanımı ve Önemi
 - 5.1.2. Besin Öğeleri
 - 5.1.3. Besin Grupları
 - 5.1.4. (0 -12 Yaş) Çocuklarında Beslenme
 - 5.1.5. Çocuklarda Düzenli Beslenme Alışkanlığı Kazandırmada Sofrada Uyulması Gereken Görgü Kuralları
- 5.2. Temizlik
 - 5.2.1. Bebeklik Döneminde Temizlik ve Bakım
 - 5.2.2. Oyun Döneminde Temizlik ve Bakım
 - 5.2.3. Uyku Dinlenme ve Açık Hava İhtiyacı

6. Psikososyal İhtiyaçlar

- 6.1. Sevme ve Sevilme İhtiyacı
- 6.2. Güven İçinde Olma
- 6.3. Serbest Hareket Etme
- 6.4. Ait olma
- 6.5. Uyarılma ve Etkinlik İçinde Olma
- 6.6. Yakınlık ve Temas
- 6.7. Başarı ve Takdir Edilme
- 6.8. Oyun ve Oyuncaklar
 - 6.8.1. Oyun
 - 6.8.2. Oyuncaklar

7. Toplumda Çocuk Ve Gencin Ruh Sağlığını Etkileyen Faktörler

- 7.1. Toplumda Çocuk Ve Gencin Ruh Sağlığını Etkileyen Faktörler
- 7.2. Toplumsal Sınıf Farklılıklarının Önemi Anlar.
- 7.3. Kültürel Faktörler

8. Toplumsal Düzen

- 8.1. Temel Hukuk Bilgileri
 - 8.1.1. Toplumsal Düzen Kuralları
 - 8.1.1.1. Din Kuralları
 - 8.1.1.2. Ahlâk Kuralları
 - 8.1.1.3. Görgü Kuralları
 - 8.1.1.4. Hukuk Kuralları
 - 8.1.2. Hukuk Kavramı
 - 8.1.2.1. Pozitif Hukuk (Müspet Hukuk)
 - 8.1.2.2. Doğal Hukuk (Tabiî Hukuk)
 - 8.1.3. Hukukun Kaynakları
 - 8.1.3.1. Bağlayıcı Kaynaklar
 - 8.1.3.2. Yardımcı Kaynaklar
 - 8.1.4. Hukukun Dalları

- 8.1.4.1. Özel Hukuk ve Dalları
- 8.1.4.2. Kamu Hukuku ve Dalları
- 8.1.4.3. Karma Hukuk ve Dalları
- 8.1.5. Türkiye'nin Yönetim Yapısı
 - 8.1.5.1. Genel Yönetim Kuruluşları
 - 8.1.5.2. Yerel Yönetim Kuruluşları
 - 8.1.5.3. Hizmet Yönetim Kuruluşları
 - 8.1.5.4. Meslek Kuruluşları
 - 8.1.5.5. Denetleme ve Danışma Kuruluşları
 - 8.1.5.6. Özel Hukuk Yapılı Kuruluşlar
- 8.2. Hukukun Temel Kavramları
 - 8.2.1. Kişi
 - 8.2.1.1. Gerçek Kişiler
 - 8.2.1.2. Tüzel Kişiler
 - 8.2.2. Hak
 - 8.2.2.1. Hak Kavramı
 - 8.2.2.2. Hakkın Türleri
 - 8.2.3. Borç
 - 8.2.3.1. Borç İlişkisi
 - 8.2.3.2. Borç İlişkisinin Kaynakları
 - 8.2.3.3. Borcun Sona Ermesi
 - 8.2.4. Suç ve Ceza
 - 8.2.4.1. Suç
 - 8.2.4.2. Ceza

9. Anayasal Hak Ve Sorumluluklar

- 9.1. Anayasal İlkeler Ve Haklar
 - 9.1.1. Anayasal İlkeler:
 - 9.1.1.1. Atatürk Milliyetçiliğine Bağlı Devlet İlkesi
 - 9.1.1.2. Demokratik Devlet İlkesi
 - 9.1.1.3. Hukuk Devleti İlkesi
 - 9.1.1.4. Laik Devlet İlkesi
 - 9.1.1.5. Sosyal Devlet İlkesi
 - 9.1.1.6. İnsan Haklarına Saygılı Devlet İlkesi
 - 9.1.1.7. Eşitlik İlkesi
 - 9.1.1.8. Kuvvetler Ayrılığı İlkesi
 - 9.1.2. Anayasal Haklar (Temel Hak ve Hürriyetler)
 - 9.1.2.2. Sosyal ve Ekonomik Haklar (İsteme, Olumlu Statü Hakları)
 - 9.1.2.3. Siyasi Haklar (Katılma, Aktif Statü Hakları)
- 9.2. Anayasal Ödevler Temel Hak Ve Hürriyetlerin Sınırlandırılması Korunması
 - 9.2.1. Anayasal Ödevler
 - 9.2.1.1. Vergi
 - 9.2.1.2. Vatan Hizmeti
 - 9.2.1.3. Oy Kullanma
 - 9.2.1.4. Yasalara Uyma
 - 9.2.2. Temel Hak ve Hürriyetlerin Sınırlandırılması
 - 9.2.2.1. Kişisel Hürriyetin Önemi ve Kutsallığı
 - 9.2.2.2. Anayasamızda Temel Hak ve Hürriyetlerin Sınırlandırılması
 - 9.2.3. Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması
 - 9.2.3.1. Anayasamızda Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması
 - 9.2.3.2. Uluslar Arası Düzeyde Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYLE İLGİLİ ESASLAR

1. Ölçme Değerlendirme, Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği esaslarına göre;
 - a. Kursiyerin kendi kendine yaptığı tüm öğrenim faaliyetler,
 - b. Kursiyerin performansına dayalı olarak gerçekleştirilecek sınavlar,
 - c. Kursiyere kurs sonunda uygulanan yazılı sınavlar yolu ile yapılır.
2. 100 puan üzerinden yapılır.
3. Teorik ve performansa dayalı olarak yapılır.
4. Teorik değerlendirme, kursun tüm amaçlarını kapsayacak şekilde yapılır.
5. Performansa dayalı değerlendirme, beceriye dönük başarı ölçütlerini içerecek şekilde hazırlanan kontrol listesine göre yapılır.
6. Değerlendirmenin teorik kısmı %40, uygulama %60 olarak dağıtılır.
7. Teorik ve performansa dayalı sınavda toplam puan; bireyin doğru cevapları ve davranışları için aldığı puanların toplamından oluşur.
8. Programların özelliğine göre sınavlar ve başarı değerlendirme bilişim teknolojisi kullanılarak da yapılır.
9. Kursiyerlerin sağlık durumları veya bedensel engelleri nedeniyle bazı derslerdeki sınavlar, durumlarına uygun sınav yöntemiyle yapılır.

PROGRAMIN UYGULANMASINDA KULLANILACAK ÖĞRETİM ARAÇ-GEREÇLERİ

1. Programın uygulama sürecinde yararlanılacak kaynak araç-gereçlerin programın amaçlarını gerçekleştirecek nitelikte öğretim yöntem ve tekniklerine uygun olması önem taşımaktadır. Kaynak ders kitaplarının bulunmaması durumunda öğretmen/öğretici tarafından hazırlanan ders notlarından yararlanılabilir.
2. Kaynak kitaplar, bilgisayar, projeksiyon, akıllı tahta, fotoğraflar, afiş, broşür, dergiler, uyarıcı pano, fotoğraflar, CD, televizyon, eğitici kitaplar,

BELGELENDİRME

Kursu başarı ile tamamlayanlara, kurs bitirme belgesi düzenlenir